

Navadne diferencialne enačbe prvega reda

1. Linearna diferencialna enačba prvega reda

Če je rešitev homogenega dela $y_H = CF(x)$, $C \in \mathbb{R}$, potem je nastavek za iskanje partikularne rešitve enak $y_P = C(x)F(x)$.

2. **Bernoullijeva diferencialna enačba** je oblike $y' + f(x)y = g(x)y^\alpha$. Zgornjo enačbo delimo z y^α , $y'y^{-\alpha} + f(x)y^{1-\alpha} = g(x)$ in vpeljemo novo spremenljivko $z = y^{1-\alpha}$.

3. **Riccatijeva diferencialna enačba** je oblike $y' + f(x)y^2 + g(x)y = h(x)$. Uganemo partikularno rešitev y_1 . Nadaljujemo pa z nastavkom $y = y_1 + z$.

Linearne diferencialne enačbe višjih redov s konstantnimi koeficienti

Linearna diferencialna enačba višjega reda s konstantnimi koeficienti je oblike

$$y^{(n)} + a_{n-1}y^{(n-1)} + \dots + a_2y'' + a_1y' + a_0y = f(x),$$

Homogeni del rešujemo s pomočjo karakterističnega polinoma

$$\lambda^n + a_{n-1}\lambda^{n-1} + \dots + a_2\lambda^2 + a_1\lambda + a_0 = 0.$$

Za $n = 2$:

1. Ničli λ_1, λ_2 sta realni in različni: $y_H = C_1e^{\lambda_1x} + C_2e^{\lambda_2x}$

2. λ_1 je dvojna realna ničla: $y_H = C_1e^{\lambda_1x} + C_2xe^{\lambda_1x}$

3. Ničli λ_1, λ_2 sta konjugirani kompleksni par $a \pm ib$: $y_H = e^{ax} (C_1 \cos(bx) + C_2 \sin(bx))$.

Za partikularni del uporabimo variacijo konstant: $y_P = C_1(x)y_1 + C_2(x)y_2$

$$\begin{aligned} C_1'(x)y_1 + C_2'(x)y_2 &= 0 \\ C_1'(x)y_1' + C_2'(x)y_2' &= f(x) \end{aligned}$$

ali uporabimo nastavek za partikularno rešitev v odvisnosti od f :

(i) $f(x) = P_m(x)e^{\alpha x}$, α ni ničla karakterističnega polinoma: $y_P = Q_m(x)e^{\alpha x}$.

(ii) $f(x) = P_m(x)e^{\alpha x}$, α k -kratna ničla karakterističnega polinoma: $y_P = Q_m(x)e^{\alpha x}x^k$,

(iii) $f(x) = e^{\alpha x}(P_{m1} \cos(\beta x) + P_{m2} \sin(\beta x))$, $\alpha + \beta i$ ni ničla karakterističnega polinoma.

$$y_P = e^{\alpha x}(Q_m(x) \cos(\beta x) + R_m(x) \sin(\beta x)).$$

(iv) $f(x) = e^{\alpha x}(P_{m1} \cos(\beta x) + P_{m2} \sin(\beta x))$, $\alpha + \beta i$ je k -kratna ničla karakterističnega polinoma.

$$y_P = e^{\alpha x}(Q_m(x) \cos(\beta x) + R_m(x) \sin(\beta x))x^k.$$

Laplaceova transformacija

$f(t)$	$\mathcal{L}(f(t))(z)$	$f(t)$	$\mathcal{L}(f(t))(z)$
1	$\frac{1}{z}$	e^{at}	$\frac{1}{z-a}$
t	$\frac{1}{z^2}$	$e^{at} \cos(\omega t)$	$\frac{z-a}{(z-a)^2 + \omega^2}$
t^2	$\frac{2}{z^3}$	$e^{at} \sin(\omega t)$	$\frac{\omega}{(z-a)^2 + \omega^2}$
t^n	$\frac{n!}{z^{n+1}}$	$e^{at} \operatorname{ch}(\omega t)$	$\frac{z-a}{(z-a)^2 - \omega^2}$
$t^a, a > -1$	$\frac{\Gamma(a+1)}{z^{a+1}}$	$e^{at} \operatorname{sh}(\omega t)$	$\frac{\omega}{(z-a)^2 - \omega^2}$

$\mathcal{L}(\lambda f(t) + \mu g(t))(z) = \lambda \mathcal{L}(f(t))(z) + \mu \mathcal{L}(g(t))(z)$
$\mathcal{L}(e^{at} f(t))(z) = \mathcal{L}(f(t))(z-a)$
$\mathcal{L}(f(at))(z) = \frac{1}{a} \mathcal{L}(f(t))\left(\frac{z}{a}\right), a > 0$
$\mathcal{L}(f(t-k))(z) = e^{-kz} \mathcal{L}(f(t))(z)$
$\mathcal{L}(f^{(n)}(t))(z) = z^n \mathcal{L}(f(t))(z) - z^{n-1} f(0) - z^{n-2} f'(0) - \dots - z f^{(n-2)}(0) - f^{(n-1)}(0)$
$\mathcal{L}(f'(t))(z) = z \mathcal{L}(f(t))(z) - f(0)$
$\mathcal{L}(t^n f(t))(z) = (-1)^n \mathcal{L}^{(n)}(f(t))(z)$
$\mathcal{L}\left(\int_0^t f(\tau) d\tau\right)(z) = \frac{1}{z} \mathcal{L}(f(t))(z)$